

Sammanställning projekt träskyddsbehandlat virke 2008

Bakgrund

Under våren och försommaren 2008 har miljökontoret genomfört ett tillsynsprojekt om träskyddsbehandlat virke.

Träskyddsmedel innehåller olika kemiska ämnen som motverkar nedbrytning av träet. Flera av ämnena kan skada både människors hälsa och miljön. Exempel på ämnen som används är koppar, krom och borsyra. Träskyddsmedel är bekämpningsmedel och måste godkännas av Kemikalieinspektionen innan de får användas. Den som säljer träskyddsbehandlat virke har ett ansvar för information till köpare, märkning av virket och hur virket hanteras.

Lagstiftning

Regler för försäljning av träskyddsbehandlat virke finns i miljöbalken och förordningen (1998:94) om kemiska produkter och biotekniska organismer samt i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:2) om kemiska produkter och biotekniska organismer.

Projektets syfte

Genom tillsyn hos och information till återförsäljare var syftet att bidra till en korrekt hantering av impregnerat virke samt att göra alternativ till kemiskt träskyddsbehandlat virke mer känt.

Genomförande

Informationsmaterial har tagits fram och skickats till enskilda försäljare av träskyddsbehandlat virke. Tolv försäljningsställen i Linköpings kommun har besökts under april till juni år 2008 (se bilaga 1) vid förbokade inspektioner. Vid besöken användes checklistor (se bilaga 2).

Informationsmaterial och checklista har tagits fram med material från Miljösamverkan Västra Götaland som grund.

Miljökontoret har översänt inspektionsrapport med gjorda iakttagelser och med påpekanden till varje försäljningsställe om vilka brister som noterats. Försäljningsställena har uppmanats att åtgärda bristerna till bestämt datum.

Information om projektet och om återförsäljarnas ansvar gällande träskyddsbehandlat virke skickades även till återförsäljare som inte besöktes.

Resultat samt miljökontorets bedömning

Märkning

Av de tolv återförsäljarna som besöktes, bedömdes sju ha korrekt märkning. Informationen i märkningens utformning, innehåll och grundmärkning av virkesbuntarna utförs av impregnerings/såganläggningarna.

Ett fåtal av försäljarna hade informationsmaterial med korrekt information, enligt Kemikalieinspektionens (KemI:s) föreskrifter, om det impregnerade virket för kunden att ta med sig. Kundernas efterfrågan av information om hantering, innehåll av kemiskt träskyddsmedel, avfallshantering och alternativa produkter uppgavs tyvärr vara mycket liten.

Miljökontoret bedömer att kvaliteten på märkningen av träskyddsbehandlat virke kan förbättras. Enligt KemI:s föreskrifter ska märkningen bl a innehålla information om att den som använder träskyddsbehandlat virke noga ska överväga behovet samt vid konstruktion och virkesval se till att användningen leder till så liten belastning på hälsa och miljö som möjligt. Denna information fanns endast hos ett fåtal av återförsäljarna.

I informationen ska det även tydligt framgå hur avfallet från virket ska tas om hand. Virke som är impregnerat med exempelvis koppar eller krom bedöms som farligt avfall och ska lämnas till återvinningscentral eller annan anläggning med tillstånd att ta emot farligt avfall. I informationen på virkesbuntar, anslag och på informationsblad som överlämnas till kunder framgår endast att uttrangerat virke och virkesavfall ska omhändertas enligt kommunens anvisningar. Miljökontoret bedömer att denna märkning inte ger kunden tydlig information om hur man ska hantera avfallet.

Det är tydligt att det är störst brister i märkningen av det lösa virket som saluförs. Privatkunder väljer i stor utsträckning ut enskilda plankor för att minimera spill och kostnad för virket. Vid detta urval flyttas virket omkring vid försäljningsstället vilket medför att märkning kan lossna eller följa med det virke som säljs.

Förvaring

Fyra av de tolv återförsäljarna bedömdes förvara det träskyddsbehandlade virket på ett ur miljöskyddssynpunkt tillfredsställande sätt. Av de återstående försäljarna förvarade sex st virket på hårdgjord yta utan nederbördsskydd och två förvarade det på icke hårdgjord yta (t ex grusplan) och utan nederbördsskydd.

Miljökontoret bedömer att det finns risk för spridning av nämnda tungmetaller med regnvatten som avleds från den yta där träskyddsbehandlat virke förvaras utan nederbördsskydd. Förvaring av träskyddsbehandlat virke bör förvaras helt skyddat från nederbörd, helst även från sidorna, t ex under tak, presenning, skärmtak eller annat motsvarande skydd samt på hårdgjord yta. Anledningen till detta är att koppar och krom bl a är mycket giftigt för vattenlevande växter och djur.

Avfall

Flera återförsäljare hanterar farligt avfall inkorrekt. Brister kan vara att spill, och då framför allt strö (mellanlägg mellan brädor i virkesbuntar) inte tas omhand som farligt avfall eller att egen transport av avfallet inte anmälts till Länsstyrelsen.

Alternativ till tryckimpregnerat virke

De flesta av de besökta återförsäljarna kunde erbjuda alternativ till träskyddsbehandlat virke men ofta endast på beställning. Det vanligaste alternativet som saluförs är lärkträ. Andelen alternativ som säljs i förhållande till tryckimpregnerat virke är mycket liten. Samtliga återförsäljare pekade på att efterfrågan på alternativen finns men inte är särskilt stor.

Uppföljning

Återförsäljarna har gjorts uppmärksamma om bristerna och uppmanats i tillsynsrapporten att uppnå varaktiga förbättringar. Återförsäljarna har även uppmanats att kontakta sina leverantörer av träskyddsbehandlat virke och diskutera bristerna i märkningen eftersom märkning av virkesbuntar sker på impregnerings/såganläggningarna men ansvaret för märkning är återförsäljarens.

Vid inspektionerna lämnades även informationsbladet ”Bygg giftfritt i trädgården” från KemI om träskyddsbehandlat virke och alternativ till tryckimpregnerat som riktar sig till kunder.

Bilaga 1- Adresslista
tillsynsobjekt

Adresslista tillsynsobjekt impregnerat virke

Namn	Gatuadress	Postnr	Postadress	Telefonnr	Besök
Tannefors Bygghandel AB	Finnög. 8	582 78	LINKÖPING	013- 36 48 40	2008-04-15
Ljungsbro Bygghandel	Gjutformsgatan 1	590 74	LJUNGSBRO	013-638 48	2008-04-28
K-Rauta	Roxviksg. 8	582 73	LINKÖPING	013- 25 39 00	2008-05-22
Coop Bygg	Svendengatan 9	581 15	LINKÖPING	013-24 76 00	2008-06-10
Beijer Byggmaterial AB	Industrigatan 17	581 04	LINKÖPING	075-241 14 28	2008-06-09
Lantmännen Maskin AB	Sättunagatan 3 Box 1894	581 10	LINKÖPING	013-23 34 00	2008-05-08
ByggMax	Hagalundsvägen 3	582 54	LINKÖPING	0771-89 00 89	2008-04-29
Östergyllen	Kofallsgatan 9	582 73	LINKÖPING	013-31 30 60	2008-05-06
Bergs Trä K-E Gryvik AB	Ankarvägen 8	590 77	VRETA KLOSTER	013-601 30	2008-04-23
Bestorps Trä	Lönbacksvägen 1	590 55	STUREFORS	013-400 51	2008-06-02
Vikingstad Byggmaterial AB / Trä-Svensson i Östergötland	Fålösavägen	590 49	VIKINGSTAD	013-811 22	2008-04-24
Linköpings Träförädlings AB	Kofallsgatan 21	581 10	LINKÖPING	013-35 47 30	2008-04-17

Bilaga 2 - Checklista för tillsyn hos återförsäljare
av träskyddsbehandlat virke

1 ALLMÄNNA UPPGIFTER OM FÖRSÄLJNING EV TRÄSKYDDSBEHANDLAT VIRKE

Fastighet		Organisationsnummer	
Företagets/anläggningens namn		Kontaktperson	
Postadress		Postnummer och ort	
Telefon	Telefax	e-post	
Inspektör		Datum för inspektionen	

Vilka typer av virke säljs? Klass A _____ AB _____ B _____ M _____

t ex CCA

CCA= koppar, krom, arsenik, CCP= koppar, krom, fosfat, CCB= koppar, krom, bor
Klass A: Virke för användning i kontakt med mark och vatten, CCA, CCP, CCB ock kreosot
Klass AB: Virke för användning ovan mark, koppar/koppar/HDO/bor, koppar/N-alkylbenzylidimetylammoniumklorid, koppar/tebukonazol
Klass B: Virke för användning ovan mark, propikonazol, 3- jod-2-propynylbutylkarbamat
Klass M: Virke för användning i marin miljö, kreosot

Säljs alternativ till virke behandlat med kemiskt träskyddsmedel? Ja Nej

Värmebehandlat Linoljeimpregnerat Virke med naturlig motståndskraft (lärk, thuja, ek)

Alternativa material _____

Hur mycket impregnerat virke säljs per år? _____
Alternativ? _____

Huvudsakliga kunder: Privatpersoner Byggfirmor
Andra: _____

Finns rutiner för att säkerställa att arsenik- och kreosotprodukter inte säljs till privatpersoner?

Ja, på följande sätt: _____ Nej

Vem är ansvarig för ajourhållning av märkning i butiken?

_____

Vilka är huvudleverantörer av virke till butiken? _____

Notering/anmärkning: _____
_____

2 INFORMATION VID ÖVERLÅTELSE

Virket säljs: Löst Buntat

Vid **buntar** finns märkning på varje virkesbunt Ja Nej Delvis

Vid **löst virke** finns märkning på anslag vid virket? Ja Nej Delvis

Finns blad med information kostnadsfritt lätt tillgängligt för kunden? Ja, var? _____
Nej

Notering/anmärkning: _____
_____

2.1 VIRKE

Är produktinformation utförd enligt 9 kap. 36 §? (KIFS 1998:8)

1 Finns uppgifter om begränsad användning enl: 32 § (övertäg behovet) Ja
 Nej

33 § krom Ja
 Nej

34 § arsenik eller kreosot Ja
 Nej

Finns uppgifter om:

2 Verksamma beståndsdelar Ja Nej

3 Anläggning som utfört träskyddsbehandlingen Ja Nej

4 Lämplig resp olämplig bearbetning Ja Nej

5 Hälsorisker vid hantering och bearbetning Ja Nej

6 Skyddsåtgärder Ja Nej

7 Omhändertagande av avfall Ja Nej

Notering/anmärkning: _____
_____

2.2 SNICKERIVAROR

Finns produktinformation? Ja Nej

Anläggning som utfört träskyddsbehandlingen: _____

Verksamma
beståndsdelar: _____

Notering/anmärkning: _____
_____

3 AVFALL

Uppkommer avfall av träskyddsbehandlat virke i verksamheten? Ja mängd/år: _____
Nej

Vem transporterar
avfallet? _____

Om transporten sker i egen regi; har anmälan till Lst gjorts? Ja Nej

Finns anteckningar om farligt avfall enligt 43 § avfallsförordning? Ja Nej

Notering/anmärkning: _____
_____

4 LAGRING

Vid utomhuslagring: Sker all lagring under tak? Ja Nej På hårdgjord yta? Ja
 Nej

Finns dagvattenbrunnar i närheten? Ja Nej Finns recipient i närheten? Ja
 Nej

Notering/anmärkning: _____
_____

5 UTVÄRDERING AV TILLSYNSBESÖKET

Övrigt/brister
